

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1924 március 14.

73. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-palota)

Magyarság és katholicizmus

A zentai magyarok panaszos levéllel koresték föl a Bácsme gyei Napló szerkesztőségét. Elmondják a panaszos levelek, hogy a Tiszavidék magyarságát „pravoszláv hittérítők” keresik fel, akik azzal igyekeznek a katolikus magyarokat a görög keleti vallásra való áttérésre rábírní, hogy a görög keleti földnélküliek földhöz jutnak.

Nem lehet lebecsülni ennek a jelenségnek dokumentumszerűségét. A legelső, amire rávilágít: a magyarság kielégíthetetlen és csillapíthatatlan földhétsége. Milyen izzó lehet a földhöz való ragaszkodás, milyen határtalan lehet a föld szerelme s milyen fájdalmas a földnélküli zsellérség, ha alkalmasnak tartják arra, hogy elszakítsák vele a magyarságot a katholicizmustól.

Nem tudjuk, kik azok, akik a tiszavidéki magyarság körében ezzel a célzattal s ezzel a kecségetéssel agitálnak. Nem tudjuk, másoktól nyert megbízás, vagy a maguk nemzeti érzete vagy faji ösztönük parancsa alapja-e ennek az akciónak. Végeredményben természetesen nem jelentene ez nagy különbséget, de a helyzet megismerésére s a tisztán látásra adna módot.

Botorság és oktalanság lenne, ha a Szerbek, Horvátok és Szlovének királyságában, az egyesült délszlávok országában valaki csak érinteni is akarná a görögkeleti vallás jogait s ha nem ismerné el azt a kiváltságos helyzetet s annak a kiváltságos helyzetnek minden konzekvenciáját, melyet a görög keleti egyház a jogosultságok és ténylegességek szerint élvezhet. Nem lehet azonban elfeledkezhetni arról sem, hogy az ország népének fele katholicus s nem lehet szemet hunyni az előtt a tény előtt sem, hogy vallási ellentétek is tényezői annak a békétlenségnek, mely a szerbeket és horvátokat a legalapvetőbb kérdésekben egymással szembe állítja. Amíg ezek az ellentétek csak a ténylegességen nyugosznak, a lelkiismeretes gondnak nem lehet más szerepe, mint lokalizálni a vallási különbség fellángoló ellentéteit. Amikor azonban politikai törekvések helyezkednek a könnyen kihasználható különbségek kiélezésére, akkor már óvást kell jelenteni az ellen, hogy a nemzeti, népi, történelmi és szociális különbségekhez a vallási különbségeket is hozzá akarják bilincselni.

A földnélküliség nemcsak szociális probléma, hanem nemzeti-ségi is. S ezt a szociális és nemzeti-ségi problémát — mely így is

fájdalmasan messze esett a megoldástól — most a vallásos meggyőződés érzékenységevel akarják még elmélyíteni. Azoknak, akik azt hangoztatták, vagy még mindig azt a meggyőződést vallják, hogy a magyarság helytelenül választotta meg politikai törekvéseinek irányát, amikor a nemzetiségi szervezkedés útjára lépett, ime, a tények adják meg a cáfoló választ. *Magyarnak lenni nemcsak egy nemzetiséghez való tartozást jelent, hanem egy osztályhoz való tartozást is.*

A jogállapot s a tényleges helyzet a magyarokat nemcsak a nyelvnek és kulturának közösségével tereli össze, hanem a sorsnak, a sajtórendszabályoknak, a földnélküliségnek közösségével is. A magyarság gyűjtőfogalma nemcsak egy nemzetiséghez való tartozást, hanem lassankint, de úgy látszik már kikerülhetetlenül: egy társadalmi osztályhoz való tartozást is jelent. S ezt a társadalmi osztályt, ezt a kisebbségi nemzetet most olyan tünetek is nyugtalanítják, amelyek ősi vallásuk-

hoz való ragaszkodásért jogvesztést s ősi vallásuk elhagyásáért politikai és gazdasági előnyöket ígérnek.

Ismételjük, nem tudjuk, mennyire kell hinni az új prófétáknak, de fontosabb az, hogy földnélküli magyarság mennyire hisz nekik. Jól esnék hallani azoknak cáfolatát, akiket tekintélyük vértéz föl minden gyanúsítás vagy ráfogás ellen.

Addig pedig csak azt kérhetjük, ne zavarják meg ezt a sok mindennel megzavart magyarságot még a vallásában is. Ne vegyék el tőlük a földi megnyugvást és égi vigasztalást, hadd vethessék úgy a keresztet, mint ahogy ősidőktől fogva tanulták apáiktól, tehessenek úgy hitet vallásukról, mint ahogy a legelső kézműveléssel tanulták még karonülő gyerekkorukban. A katholicizmus olyan fölmérhetetlen lelki kincse, szívébe zárt frigidájája a sors új utaira került magyarságnak, hogy lelkének végső nyugalmát veszi el, aki hozzá akar nyulni.

A parlament vita nélkül, egyhangulag igazolta a Radics-párti mandátumokat

A radikálisok is megéljenezték a szavazás eredményét

Vuics képviselő újabb támadása a szuboticei Ferrum-gyár ellen

Beogradból jelentik: A parlament csütörtöki ülésén, amely fél tíztől csupán tizenegyig tartott, a formalitások elintézése után rögtön rátértek a napirendre, amelynek első pontja az igazolóbizottság jelentése volt a beterjesztett 20 Radics-párti képviselő mandátumának ratifikálásáról.

A jelentést — nagy csöndben — Kocić Vlakó előadó olvasta föl. A radikálisok nyugodtan hallgatták az előadót, aki ismertette a bizottság véleményét a mandátumok igazolásáról. Mikor Kocić befejezte a jelentés felolvasását és Jovanović házelnök feltette a szokásos kérdést, hogy van-e valakinek a jelentéshez megjegyezni valója, a képviselők közül senki sem jelentkezett szólásra. Ülve maradt mindenki akkor is, mikor a házelnök felhívta azokat a képviselőket, akik a bizottság jelentését nem fogadják el, hogy álljanak fel. Néma csöndben hirdette ki végül Jovanović Ljuba, hogy

a parlament egyhangulag igazolta a 20 Radics-párti képviselő mandátumát.

Az eredmény kihirdetését az egész Ház hosszan megtapsolta. Feltűnő volt, hogy a tüntető tapsot a radikálisok kezdték — és csak ugyment végig aztán az ellenzéki padosorokon.

A bizottság jelentésének elfogadása után Agatonović mondotta el interpellációját a turmoncei vasúti gyár munkásainak bérééről. Elmondotta, hogy a megszállítás idején a gyár munkásainak az állam adós maradt a bérekkel, amelyeket mindmáig nem fizettek ki nekik. Rámutatott arra a lelkiismeretlen mulasztásra, mellyel ezeknek a szegény gyári munkásoknak jelentékeny kárt okoztak. Kocić közlekedésügyi és kereskedelmi miniszter azonnal válaszolt Agatonovićnak. Kijelentette, hogy a munkásoknak járó összegeket csak pénzügyi nehézségek nem tudta eddig kifizetni. Megígérte azonban, hogy a bérek kiutalását a legsürgősebben el fogja intézni.

Támadás a szuboticei Ferrum-gyár ellen

Vuics Demeter földművespárti felszólalásában foglalkozván a közlekedésügyi miniszterium működésével — éles támadást intézett a szuboticei Ferrum-vagongyár ellen. Vuics, aki már egyizben foglalkozott a Ferrum-gyárral a parlamentben és beigérte, hogy minden második héten szöveteszi az ügyet, — ígérétehez híven ismét előhozakodott régi vádjával. Adatokkal igyekezett bizonyítani, hogy a gyárral szemben a

vasutügyi hatóságok föltűnően szolgáltatásuk és mindenkor hajlandók a vállalat időnkint megürült kasszáját — megtönni. Ha a gyárnak — mondotta — szüksége van pénzre, egyszerűen egész jó vagonokat tolnak be a gyár udvarára, amelyeket 2—3 nap után, minden javítás nélkül, mint javított kocsikát adnak vissza a vasutigazgatóságnak. Ezt a gyár munkásai és tisztviselői is tanúsíthatják, akiket egyébként a gyárigazgatóság rosszul fizet és erősen kihasznál. Személyében támadta Steiner Kalmán vezérigazgatót, aki szerinte, az üzelmek élen áll. Azzal vádolta, hogy a gyár felügyelőbizottságát sohasem hívja össze — nehegy a gyár vezetése körüli machinációkra rájöjjenek. Kijelentette: feltűnőnek tartja, hogy a gyár visszaélései azóta öltöttek nagyobb mérvet, amióta a kereskedelmi miniszter meglátogatta a vállalatot. Követelte, hogy ne a noviszadi iparfelügyelőséget, hanem a központot bízzák meg a gyár ellenőrzésével.

Mit ígért Janković a szlovéniai vasutasoknak

Utána Zsebot klerikális a szlovéniai vasutasok szomorú helyzetéről beszélt. Kijelentette, hogy a kormány saját törvényeit sem hajtja végre. (Tiltakozás a radikálisoknál.) Előmutatott egy választási plakátot, amelyet annak idején Janković Velizár volt közoktatásügyi miniszter adott ki a szlovén vasutasoknak s amelyben megígérte nekik, hogy helyzetükön sürgősen javítani fog.

A plakát, amely kézzől-kézre járt, nagy izgalmat keltett. Az ellenzék és a radikálisok között éles szóczata támadt, amely annyira elfajult, hogy a válaszolni akaró Kocić miniszter hangja teljesen elveszett a lármában. A miniszter beszédében, amelyet csak a gyorsírók hallgattak, visszautasította Zsebot kijelentéseit.

Agatonović rövid felszólalása után a ház elhatározta, hogy az interpelláció felett napirendre tér.

Az ülés tizenegy óra után ért véget.

Megrövidítik a költségvetési vitát

A parlament elnöke Jovanović Ljuba csütörtök délelőtti konferenciára hívta össze a pártok vezetőit, akik előtt kifejtette, hogy a házszabályok értelmében a költségvetési vita 60 napos határideje rövidesen lejár és ezért szükség van arra, hogy a vitát megrövidítsék. A pártok vezetői megígérték, hogy a párttagokat rövid felszólalásra fogják bírni. A költségvetés vitája ilyenformán előreláthatólag egy-két héten belül befejeződik.

Szervezett

vasuti tolvajbandát

leplezett le a szubotícai rendőrség
Megdézsmálták a lezárt vasutikocsikat

Néhány nappal ezelőtt a szubotícai rendőrség megszervezett vasuti tolvajbandának jött a nyomára, a melynek tagjai — amint az eddigi nyomozás kiderítette — hónapok óta rendszeresen fosztogatták a vagonokat és az utóbbi időben oly vakmerőek lettek, hogy az ugyszólván állandóan őrizet alatt álló vasuti postakocsik szállítmányát is megdézsmálták.

Néhány nappal ezelőtt az esti órákban a vasuton szolgálatot teljesítő detektívnek feltűnt egy fiatal leány, aki egy nagy bőröndöt cipelve, sietve távozott a pályaudvar egyik mellékkijáratán keresztül az állomás előtti park felé. Igazolásra szólította fel, mire a leány zavarba jött és ellentmondásokba került. A detektív előállította a rendőrségen, ahol kiderült, hogy *Koncsár Anna*nak hívják, 18 éves szubotícai varróleány. Beismerte, hogy a koffert, a mely értékes ruhaneműeket és nagymennyiségű férfiszövetet tartalmazott, *Aniszimovics József* és annak felesége segítségével lopták a vasutállomáson.

A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek során letartóztatták *Aniszimovicsot* és feleségét is. Kihallgatásuk során a rendőrségnek az a gyanuja támadt, hogy a koffertolvajok nagyobb tolvajtársaságnak a tagjai, amely már régebbi idő óta folytatja működését. Ezt a gyanút megerősítette egy feljelentés is, a melyet *Fränkel és társa* szubotícai rőfősnagykereskedő cég tett a rendőrségen.

A *Fränkel* és társa cég részére a napokban egy vagon áru érkezett Csehországból. Amikor az árut át akarták venni, észrevették, hogy a vagon fel van törve és abból nagyobb mennyiségű áru hiányzik.

A rendőrség nyomozást indított az ügyben. A nyomozást vezető *Kukla* csoportvezető arról értesült, hogy *Czérnai Amália* szubotícai *Zlataricseva-uca* 10. szám alatt lakó varróleány olesó vásznat árusít. *Kukla* nyomban kiment a varróleány lakásá-

ra, ahol megállapította, hogy a vászon a *Fränkel* cég nevére érkezett áruból származik. *Czérnai* a detektív kérdésére előadta, hogy a vásznat egy *Bajza* nevű ismerősétől kapta eladás céljából. A rendőrség erre *Bajzáék* lakásán házkutatást tartott, amikor is tizenhárom vég rózsaszínű vásznat találtak meg, amelyben a *Fränkel* cég árujára ismertek. *Bajzáék*at rögtön letartóztatták. *Bajza* kihallgatása alkalmával előadta, hogy a vásznakat *Czérnai Dezső* és annak egy *Mészáros* nevű barátja vitte hozzájuk megörzés végett. *Bajzáék* orgazdaság miatt továbbra is őrizetben tartja a rendőrség.

Változások a subotícai közigazgatásban

Még ezen a héten megtörténik *Gyorgyevics Dragoszláv* főispáni és *Malagurszki Albe* polgármesterei kinevezése

A régóta húzódozó szubotícai közigazgatási válság végre megoldottnak tekinthető. Csütörtökön reggel megérkezett a szubotícai törvényesszékhez az igazságügyminisztérium március 11-én kelt dekrétuma, a mellyel *Pletikoszits András dr.* szubotícai főispán-polgármestert toponyai közjegyzővé nevezi ki. A dekrétum felhívja a törvényesszék, hogy vegye ki a hivatali esküt *dr. Pletikoszits Andrástól*, aki állását három hónapon belül tartozik elfoglalni.

A főispán közjegyzői kinevezése után most már gyors menetben fog megoldódni a szubotícai közigazgatási válság. *Pletikoszits* főispán csütörtökön már nem volt benn hivatalában. Korábbi kijelentései radikális körökből szerzett információk szerint csupán a kinevezés megérkeztéig várt lemondásával és *Pletikoszits András dr.* főispán-polgármester minden valószínűség szerint már pénteken be fogja jelenteni lemondását.

Utódainak személyére nézve a belügyminisztériumban már megtörtént a döntés. *Jurics Márkó* képviselő közölte a szubotícai radikális klub vezetőivel, hogy a belügyminiszter még ezen a héten aláírja az új szubotícai főispán és polgármester kinevezését. A közigazgatás új vezetőinek személyére nézve már nincs semmi kétség, miután a kor-

A rendőrség most *Czérnai és Mészáros* kézrekerítésére indított széleskörű nyomozást. *Kukla* csoportvezető *Vujkovics Grga* detektívvel és *Bosnyák* rendőrvezetővel csütörtökön hajnalban elfogta *Czérnait* és *Mészároset*. *Mészároset* *Vujkovics* detektív, *Czérnait* pedig *Bosnyák* őrvezető kísérte a városháza felé. Amikor a *Zimonyi*-ut közelébe értek, a foglyok futásnak eredtek és rövidesen eltűntek az egyik sötét utcában. A detektívek a szökevények után vetették magukat, közben többször megállásra szólították fel őket, majd utánuk löttek, de eredménytelenül.

Malagurszki Albe földbirtokos is, aki a következőket jelentette ki munkatársunk előtt:

— Kinevezésünk még nem történt meg, azonban magam is azt hiszem, hogy ez a kérdés egy-két napon belül aktuális lesz. Annyit már ma kijelenthetek, hogy ha a polgármesterei állást rám bízzák, akkor elfogadom a rám bízott állást, nem mint ha a polgármesterséget nagyon áhitanám, hanem mert erre a szubotícai radikálispart többségének az akaratából a pártfegyelem kötelez. Természetes abban az esetben, ha azután a politikai helyzet úgy alakulna, hogy a kormány netán lemondana, úgy mi is átadnók helyünket. Programról a kinevezés megtörténte előtt korai lenne beszélni, azonban annyit már most is hangsúlyozni kívánok, hogy kineveztetésünk esetén sem én, sem *Gyorgyevics Dragoszláv* nem kívánunk politikát vinni a városházára, mert ebből a város közönségének nem lenne haszna, hanem ép az összlakosság érdekében lelkiismeretes tisztviselők akarunk lenni és megbízható, jó hivatalnokokat akarunk a városi ügyek vezetésére.

Fóloszlatják

a magyar belügyi nyomozó-hivatali a magyarányu csempészek miatt

Budapestről jelentik: *Gampel István* belügyi nyomozónak és vesztegetőinek letartóztatásával nem ért véget a rendőrségi nyomozás a koronacsempészek ügyében. Ellenkezőleg, a botrány mind jobban dagad, mert *Gampel* folyton új meg új neveket kever bele az ügybe. A nyomozást vezető közegek megdöbbéssel értesültek *Gampel* leleplezéseiről és miután a bünbeesett belügyi nyomozó konkrét vádakhoz hangoztatott, köztisztviselőket, kereskedő-cégeket nevezett meg, akik még fokozottabb mértékben csempészték és siboltak, mint ő, a nyomozás most már nagyon széles körben folyik. Számos tanút hallgattak ki, kiknek vallomásából kiderült, hogy visszaélések történtek.

Ennek alapján jelenleg huszonegy belügyi nyomozó, öt rendőri fogalmazó, egy rendőrtanácsos és egy rendőrfőfelügyelő van előállítva.

Az anya

Irla: Thuri Lajos

A professor nagyon óvatosan nyilatkozott.

— Anyi bizonyos, hogy önagysága szervezete igen erős. Rendkívül erős. Igazam nem hittem volna, hogy hét nyen rettenetes görcsöt tullehet. Igaz, hogy még erre sem igen volt eset, hét nyen vesegörcsre egymásután.

— Professor ur, mondja meg őszintén: remélhetünk?

— Hát kérem, a szervezet erős, minden esetre biznunk kell. Viszont azonban az is igaz, hogy most már túlságosan kimerült, az idegek is túlzottan, hiszen már teljes egy hete fekszik a sötét szobában. Nem szép ugyan, ha a tudomány embere felsőbb hatalmakra hivatkozik, de mégis csak azt mondom: Isten kezében vagyunk. Bizunk az ő jószágában. Különösen, ha a görcs nem ismétlődik meg még egyszer.

— És ha mégis megismétlődik?

— Arra nem is szabad gondolni. De különben nem tartom valószínűnek: mondom, nem adom fel a reményt. Amit emberi erő megtehet, azt megteesszük, amint megtettük eddig is. Azért persze, ha mindjárt kezdetben rám hallgattak volna, most jobban állnánk. Már az első időben meg kellett volna szüntetni a terhességet. A vesebajjal nem lehet tréfálni.

— Anyira vágytunk a gyerek tén. Ó is, én is, mind a ketten.

— No igen, hiszen ez érthető. De

a gyermeket így sem lehetett megmenteni és az anya is súlyos életveszedelembe került.

— Talán megsegit az Isten.

— Igen, reméljük. Minden jót, Kemény ur. Ne maradjon bent soká a betegnél, minden izgalom csak árt hat neki. Legelőbb egy pár percig.

— Igen, tudom. Csak éppen be-nézek.

A férfi zavaros szemmel bámult körül a csendes kórházi folyosón, azután benyitott az ajtón. Amint megállt a vaksötétben, a sarokban már megszólalt az asszony bágyadt hangja:

— Te vagy, Ernő?

— Igen, fiam. Itt vagyok.

— Gyere ide.

— Jövök már, hogyne.

Tapogatózva botorkált az ágy felé, lehajolt az asszonyhoz és megcsókolta, ahol éppen érte, azután leült az ágy szélére.

— Hogy vagy, fiam?

— Csak egyformán. Nem valami jól.

— No, most már egy pár nap alatt összeszeded magad.

Az asszony lemondóan legyintett. A férfi nem látta, csak érezte a keze mozdulását a takarón. Összerezcent és komoran bámult bele a sötétbe.

— Ernő.

— Akarsz valamit?

— Hajlíj közelebb.

A férfi odahajolt és várt, az asszony azonban csak hallgatott, azután nagyot sóhajtott.

— Semmi.

— Mit akartál mondani?

— Semmit. Csak tudod, azt hiszem... én meghalok.

A férfi majd felordított. A torkához kapott, kinyúlva rántott egyet magán és összeharapta az ajkait.

— És tudod, nagyon fáj, hogy hiába... Hiába szenvedtem. Ha itt volna a kicsi, egészen más lenne, egészen más.

— Ugyan életem, kis anyám, hogy beszélhetsz ilyet. Most már bele kell nyugodni, most már csak az a fontos, hogy minél előbb talpra állj, hogy egészséges légy és erős.

— De ha meghalok.

— Édes fiam! Hogy nem féled az Istent, mikor ilyet mondsz. Eppen most beszéltem a professzorral, becsületszavát adta, hogy túl vagy minden veszélyen. Most már csak napok kérdése, hogy minden rendbe jöjjön. És mennél jobban viseled magad, mennél okosabb és nyugodtabb vagy, annál előbb meggyógyulsz.

— Nem akarsz becsapni, ugy-e?

— De fiam, esküszöm, becsületszavamra... ezt mondta szóról-szóra. Látod, mindenki csodálja, hogy milyen hősiessé, bátran viseled magad. Egész nap jönnek-mennek az emberek, az a külső szoba tele van virággal. Most már csak egy-két napról van szó és éppen most hagynád el magad?

— No, jól van.

Az asszony elgondolkozott, azután egy kicsit megnyugodott. Hiit a biztatásnak, habár nem akart hinni, a sötétben önkéntelenül is gyanakodva bámult az ura felé. A férfi

mindjárt fel is állt.

— Már elmész?

— El, igen. Meg kellett ígérnem a professzornak, hogy csak egy pár percig maradok. Nyugodtabb vagy, ha egyedül hagylak.

Ajkát az asszony, keskeny, hüvös szájaszélére nyomta, azután ment el. Az asszony azonban visszahívta.

— Kérek, Ernő.

— Parancsolj, fiam.

— Megtennél nekem egy szívességet?

— Hogyne. Mindent, amit csak akarsz.

— Hát kérek, a fiókos szekrény középső fiókját zárd be kulccsal és a kulcsot hozd el holnap nekem.

— Igen, életem. Miért?

— Tudod, ott van az a holmi... A kisruhák és pólyák, öneki. Szeretném, ha minden szépen megmaradna.

— Ahogy akarsz, édes fiam.

— Holnának nemsokár szintén szüksége lenne rá... A mama biztosan odaadja. De én nem akarom. Csak maradjon szépen a fiókban.

— Persze. Csak maradjon ott.

— Még nekünk is szükségünk lehet rá... Talán... talán jövőre. Nem igaz?

— Hogyne. Majd jövőre.

— Hát csak zárd be jól a fiókot és hozd el a kulcsot.

— Jól van, életem. Holnap itt lesz a kulcs. Isten veled.

A férfi elment. Künn az ajtó előtt megállt, fejét a tenyerébe hajtotta és egész testét végig-végiggrázta a nehéz, fájó zokogás.

Az előállított rendőrközegek és a ki-lenc kereskedő, főképp ékszerész, váltig tagadják, hogy valaha is csempészést követtek volna el. De *bebizonyítást nyert, hogy egyes ellenőrző közegek sok esetben lanyhán teljesítették kötelességüket és a vádak szerint ha ők maguk nem is csempészték ki az árut, de találtak azoknak, akik a sítódt megkísérelték és sikeresen végrehajtották.*

A csempészek egy része könnyített a munkáján és mint Gampel esete bizonyítja, magát az ellenőrző közeget biztatja, hogy a csempészetet végrehajtsa, vagy pedig együttutazott a bavatott nyomozóval, aki azt a kereskedőt, aki megfizette, nem háborgatta, illetve nem motozta meg.

A kommun bukása után fontos politikai szerepet játszó belügyi nyomozóosztály feloszlásáról már régebben szó volt, ez azonban mindeddig elmaradt. Most a vádak elhangzása után a leg-sürgősebben végre fogják hajtani a belügyi nyomozó feloszlását. A vonatkozó törvényt pedig, amely eddig a belügyi nyomozóknak lett volna a munkája, a főkapitányság egyik osztályára fogják bízni.

Bombamerénylet kísértek meg az athéni angol követség ellen

A román követség előtt is hat dinamittöltényt helyeztek el

Athénből jelentik: Szerdán éjjel egy órakor bombamerénylet kísértek meg az angol követségi palota ellen, A bomba föl is robbant, de senkit sem sebesített meg. A román követség épülete előtt is hat dinamittöltényt találtak. Kétségtelen, hogy politikai merényletről van szó, amelyet a köztársasági pártiak szerint a kormánypártiak azért kísértek meg, hogy kompromittálják a republikánusokat, nehézségeket okozzanak nekik és a külhatalmak közbelépését erőszakolják ki. A hatóságok erélyes vizsgálatot indítottak.

Papanasztazios miniszterelnök sajnálkozását fejezte ki *Chatham* angol követnek, aki azonban nem tulajdonít nagyobb jelentőséget az esetnek, mert a bombát a követségi palota külső kapuja előtt helyezték el, úgy, hogy a követségi személyzetet nem veszélyeztette.

Körözolevél

egy államügyész ellen

Huszonöt ezer dinár elsikkasztása után megszökött a belacrkvai ügyészség vezetője

Noviszadról jelentik: A noviszadi főállamügyészség körözolevelet bocsátott ki dr. *Meszalics Brankó* volt belacrkvai államügyész ellen, akit sikkasztással és okirathamisítással vádolnak.

Meszalics Brankó dr. viselkedése már hosszabb idő óta sok szóbeszédre adott alkalmat Belacrkván. Az államügyész felhasználta az ottani ügyvédekkel való hivatali összeköttetését és az ügyvédekkel mint jóállókival váltókat íratott alá több mint 150.000 dinár értékben. Az ügyész állandóan nagy lábon élt, sok pénzt költött nőkre és nagy összegben kártyázott, úgy, hogy költsége a lakosság körében is feltűnést keltett. A belacrkvaiak az ügyész inkompatibilis viselkedése miatt küldöttségileg kérték az igazságügyminiszternél, hogy rendeljen el vizsgálatot az ügyész ellen, ami néhány héttel ezelőtt meg is történt. *Meszalics*ot felfüggesztették állásától és a noviszadi állami főügyészség megindította ellene a vizsgálatot.

Három héttel ezelőtt *Meszalics* dr. közölte ismerőseivel, hogy Romániába utazik és megkéri szüleit, akik ott gazdag birtokosok, hogy anyagi ügyeit rendezzék. Azóta az ügyész nem tért vissza. Időközben megállapították, hogy az ügyész a

kezelése alatt álló hivatali pénzekből huszonöt ezer dinárt elsikkasztott, miért is a főügyészség elrendelte *Meszalics* dr. körözését és Romániától diplomáciai úton kérni fogják kiadatását. *Meszalics* Brankó szokása városszerte nagy feltűnést keltett.

Franciaország angol és amerikai kölcsönt kap politikai engedmények fejében

A Ruhr-politika revíziója a főfeltétel — A kölcsönhirekre már javult a frank

Londonból jelentik: A lapok közlik, hogy angol-amerikai mentőakció kezdődött a francia valuta érdekében. Egy szindikátus a Morgan-bankhoz vezetésével a francia nemzet banknak százmillió dolláros hitelt nyit a francia jegybank aranyfedezetéből megfelelő résznek lekötése ellenében. Egyidejűleg három londoni bankcsoport ajánlatot küldött a francia jegybanknak, illetőleg a francia kormánynak, hogy hajlandó tizenöt millió font sterling kölcsönt adni kincstári kötvényekre, amelyeknek lejáratát három hónap, de háromszor minden egyes esetben három hónapra meghosszabbítható.

A lapok szerint kétségtelen, hogy a newyorki és londoni bankoknak ez a pénzügyi mentőakciója nem indulhatott meg az angol és az amerikai kormány jóakarata és engedélye nélkül — és az is kétségtelen szerintük, hogy *Poincaré* ezt a jöndületet csak politikai engedmények árán kaphatta meg Angliától és az Egyesült-Államoktól.

A *Daily News* azt írja, hogy nemcsak Angliában, hanem szerte a világon megkönnyebbülést fog szerezni a francia valuta szembeálló és állandónak ígérkező javulása. A francia frank már tegnap 120-ról 105-ig enyhült, arra a hírre, hogy a francia jegybank a londoni és az amerikai pénzügyi tekintélyes kölcsönt kap, miután *Poincaré* az angol és az amerikai kormánynak megnyugtató ígéreteket tett. Ez in-

ditotta Angliát és az Egyesült-Államokat arra, hogy nem csupán Franciaország, hanem egész Európa érdekében kísérletet tegyen a francia pénz megszilárdítására.

Franciaországnak azonban szem előtt kell tartania, hogy bármilyen kedvezőek is a hitelnyújtás következményei, a kölcsönnel Anglia és Amerika messzemenő célokat követ: egyelőre támogatják Franciaországot, de elvárják tőle, hogy ígértét teljesít és a maga erejéből is igyekszik pénzügyileg talpraállani. Az első feltétel az, hogy *Poincaré* revidálja a Ruhr-politikát s ettől a kötelezettségétől nem szabadulhat akkor sem, ha esetleg más államok is kölcsönnel sietnének segítségére. Az angol-amerikai hitel időt enged Franciaországnak, hogy lélekzetel vehessen és *Poincaré* időközben remélhetőleg tudatára fog jutni a maga Ruhr-offenzívája eszteleniségének.

Ezzel a cikkel kapcsolatban nagyfontosságú a Reuter-ügynökség felhivatalos közleménye, amely szerint a jóvátételi szakértőbizottságok elkészültek jelentésükkel s miként várható volt, a jóvátételi készületek tekintetében a moratórium mellett döntöttek, viszont az anyagszállítások folytatását kívánják Németországtól.

A jelentéshez a szakértők egy tervet csatolnak, amely abban áll, hogy a szövetségesek könnyítsék meg Németországnak a jóvátételi fizetések teljesítését egy nagy nemzetközi kölcsön elősegítésével.

Radics barátja kihallgatáson jelent meg a királynál

Még tíz mandátumot igazoltatnak a horvátok — Pribicevics nem lép ki a demokrata-pártból

Beogradból jelentik: Az ellenzéki blokk végleges megvalósítása lassan ha ad előre. A pártok között az elvi megállapodás már meg van, a blokk munkaprogramja azonban még most sem készült el. Nagyon hátráltatja a tárgyalások befejezését *Davidovics* Ljuba betegsége, aki három napja ágyban fekszik. Emiatt csütörtökön sem tanácskoztak az ellenzék vezetői és nem írták alá a blokk-egyezményt. Az ellenzék reméli azonban, hogy *Davidovics* rövidesen felgyógyul és a tárgyalásokat befejezhetik. A Radics-párti képviselők Beogradba érkezéséről újabb hírek terjedtek el. Az ellenzék csütörtökön nem kapott hivatalos értesítést, hogy a képviselők mikor indulnak el Zagrebből; magánértesülésből úgy tudják, hogy megérkezésük csak szombatra várható.

Csütörtökre várták — mint meg is írtuk — parlamenti körökben a nuzulmánoknál levő újabb 10 Radics-párti mandátum betérjesztését, ami azonban váratlanul elmaradt. Ezekkel a mandátumokkal érdekes taktikázás folyik. Köztük van tudniillik a varasdini és virovíticai kerületben megválasztott Radics-párti képviselők mandátuma is, amelyeket, mint ismeretes, a demokrata-petitionáltak meg. *Ribar* és *Krizman*

most visszavonták benyújtott panaszait, *Ribar* azzal a megokolással, hogy nem reflektál a mandátumra.

Zagrebi jelentés szerint a Radics-párt a közel jövőben még további mandátumok igazolását fogja kérni a parlamenttől, hogy az ellenzéki blokk helyzetét a radikálispárttal szemben erősítse.

A demokrata párt cáfolja Pribicevics külön akcióját

Azok a kombinációk, amelyek Pribicevics magatartására vonatkozólag elterjedtek és amelyekről a Bácsmegyei Napló tegnapi száma már beszámolt, ma is tartották magukat. A beogradi Novosti csütörtöki száma részletesen foglalkozik a kérdéssel és megállapítja, hogy Pribicevics magatartása gyanús. A lap szerint Pribicevics hívei állandóan tárgyalnak a radikálisokkal. Végül a Novosti sürgeti, hogy Pribicevics haladéktalanul lépjen ki a pártból.

A demokratapárt vezetősége válaszul erre a cikkre hivatalos kommunikét adott ki, amelyben a Pribicevics külön akciójáról szóló híreket határozottan megcáfolja.

A Német Párt állásfoglalása az új helyzettel szemben még mindig tisztázatlan. A párt azokhoz az

elvekhez tartja magát, amelyeket dr. *Krafft* István pártelnök a Bácsmegyei Napló hasábjain kifejtett. Minthogy azonban a válság közeledik a kulminációs pont felé, a párt véglegesen precizírozni kívánja az ellenzéki blokkhoz való viszonyát és valószínűleg a pénteki klubülésen dönt a kérdésben.

Radics barátjának audienciója a királynál

Politikai körökben óriási szenzációt keltett, hogy a király szerdán este kihallgatáson fogadta *Prpics Milan* zagrebi gyárost, *Radics* intim barátját, akinek a házában van a horvát köztársasági parasztpárt klubhelyisége is. A Beogradske Novine szerint az audiencia igen mély hatást gyakorolt *Prpics*re. Az ellenzéki blokk pártjai ehhez az audienciához messzemenő következtetéseket fűznek.

Noviszad város közgyűlése

a jövő héten foglalkozik a panamavádakkal

Szlepcevic kerületi főispán jelentése a belügyminiszteriumban

Noviszadról jelentik: *Szlepcevic* Milan tartományi főispán néhány nappal ezelőtt Beogradban tartózkodott, ahol a belügyminiszteriumnak jelentést tett a Vajdaság tartományi felosztására vonatkozóan, valamint azokról a panamavádokról, amelyek a noviszadi városi tanácsot érték. A belügyminiszterium utasította *Szlepcevic* főispánt, hogy intézkedjen a vádak mielőbbi tisztázására és amennyiben szüksége mutatkozik, indítson fegyelmi vizsgálatot.

A kerületi főispán csütörtökön érkezett vissza Noviszadra, ahol azonnal tanácskozássra hívta *Stefanovics* Zsarkó dr. polgármestert. A tanácskozáson elhatározták, hogy a vádak megvizsgálására kiküldött bizottság munkáját megsürgetik és a jövő hét folyamán összehívják a városi közgyűlést, amelyen a bizottság előterjeszti a vizsgálat eredményét.

Szlepcevic főispán még a csütörtöki nap folyamán Szomborba utazott, hogy ott megtegye a szükséges intézkedéseket a robbantóanyag főfüggésztéséről szóló rendelet végrehajtására.

A budapesti

színházi merénylet a vád tanács előtt Tizenhét merénylet helyeztek vád alá

Budapestről jelentik: A budapesti büntető törvényszék vád tanácsa csütörtökön tárgyalta a Fővárosi Operettszínház ellen tervezett merénylet felbujtóinak és tetteseinek az ügyészség vádirata ellen beadott kifogásait.

Az ügyészség vádirata a tizenhét vádlottal magánosok elleni erőszak büntette címén vádolta az őrt, mert Budapesten 1923 január 16-án mintegy 300 ismeretlenül maradt társukkal együtt megjelentek a Fővárosi Operettszínház környékén, illetve részben a színházban oly célból, hogy a színházban lövöldözés által rémületet keltsenek és a pánikban kitérülő közönséget a színházba visszanyomva megverjék, a színház berendezését megrongálják.

A vizsgálat adatai szerint — mondja az ügyészség vádirata — Budapesten 1923 január 15-én az Ébredő Magyarok Egyesületének

mintegy 20—25 tagja az egyesület sörházuccai központjában Adorján Géának, az egyesület nemzetvédelmi osztálya helyettes vezetőjének és Márffy Józsefnek kezdeményezésére határozta el a merényletet.

A terheltek rendőrségi kihallgatásuk során tagadták bűnösségüket, azonban a vádirat szerint ez kétségtelenül rájuk bizonyult.

A vádirat ellen a terheltek nagy része. Köztük Adorján Géa és Márffy József is kifogásokat adott be. A kifogásokat csütörtökön tárgyalta a büntetőtörvényszék vádtanácsa. A vádtanács ülésén a vádlottak közül csupán Márffy József jelent meg, akit a fogházból két fegyveres foghózársor kísért fel a vádtanács ülésére.

A vádtanács az összes kifogásokat elutasította, az ügyészség vádiratának helyt adott és az összes terhelteket vád alá helyezte.

CIRKUSZ

Villany-kór

Tegnap este a villany minden előzetes bejelentés nélkül elaludt a szobámban. Nem volt se gyertyám, se gyufám. A modern technika víványainak korszakában ilyesmit nem tart az ember magánál. Csak öngyújtóm volt. De az viszont nem gyulladt meg. Sötétben maradtam. Reggel korán elküldtem a villany szerelőért. Utóbbi időben gyakran megfordult a házamban, a villany sokat betegeskedett. Sokszor voltak éjjeli rohamai, elaludt, vagy csak sűrűn pislogott, vibrált, nem tudott elaludni. Ilyenkor magam piszkáltam a kapcsolót és a kórtét. Ettől rendszeren elaludt. Beadtam neki egy kanál rövidzárlatot; ettől úgy elalszik a villany, mint a nyugtalan beteg a morfiúmtól.

Az én villanyom is határozottan beteg volt. A szervezetét támadhatta meg valami gyilkos kór. A rendes szerelő, a házi orvos a fejét csóválta amikor megmutattam neki a betegét. Először is megfogta a kapcsolót.

— Hogy aludt el az éjszaka? — kérdezte tőlem.

— A sötétben — feleltem.

— Nem ön. Az engem nem érdekel. A villany hogy aludt el?

— Köszönöm jól. Éppen egy detektívregényt olvastam. A legérdekesebb fordulaton aludt el. Ez a szenvedélye.

— Előbb pislálkolt vagy hirtelen aludt el?

— Erre nem tudtam válaszolni.

— Kérem, én egy nagyon érdekes detektívregényt olvastam az a címe »A páratlan zabszem« — nem volt alkalom a villany lelki tusáját szemlélni. Azt azonban biztosan állíthatom, hogy elaludt....

A házi-szerelő komoly arcot vágott.

— No mindjárt meglátjuk, hogy hol itt a baj. Hogy komolyabb az ügy azt már sejtem. Utóbbi időben sűrűn lépnek fel zavarok.

A fejét csóválta.

— Aggályos az ügy — folytatta — gyerkünk az órához.

Elvezettem a villanyórához. Megmagyarázza, hogy ez a villany szive. Különben ez állapítja meg, hogy mennyi díjat kell fizetnem a villamostársaságnak. Mondhatom ilyenkor nincs szive.

A házi orvos odatartotta a fülét az órához. Hallgatta a szívdobogását. Én izgalommal figyeltem.

— Nagy baj van — mondta — szervi baj, az órában van a hiba, tanárt kell hívni. Speciálistát.

— Tapárt?

— Igen egy mérnököt. Én is eljövök vele. Holnap itt leszünk konziliumot tartunk.

Az éjszakát nyugtalanul töltöttem a beteg mellett sötétben. Gyertyát elvből nem gyújtok, nem akarok egy modern századból visszatérni egy régen elfelejtett primitív korszakba.

Reggel megjött az orvosi tanács. A tanár úr főmérnöknek mondta magát és rögtön operative beavatkozást ajánlott.

Elővette a műszereit és felnyitotta a szívet. Megkopogtatta, hallgatta a ketvegését és nyomban konstataa a bajt. Ugy látszik híres diagnosztát hozott a sors elé. Így szólt:

— Egyszerű a dolog. Ez a hat ampére nem bírja a nagy feszültséget, onnan a hiba.

— No és reménytelen? — kérdeztem én.

— Ha nem égnek a lámpák, akkor nincs semmi baj, de ha égnek, akkor katasztrófa következhetik be.

— ?

— Elaluszna a lámák.

— Hát kérem, mit lehetne itt tenni?

A tanár gondolkodott.

— Van egy mód. Kisebb operáció.

Csak akkor az volna a baj, hogy az óra nem mutatná a díjakat. Égne a lámpa, de az óra nem működne. Ön nem tudná fizetni a fogyasztást....

Csüggedten intettem, hogy én már abba is beletörödnék. A fő, hogy égjen a lámpa.

A tanár folytatta:

— A dolog kissé komplikált. Az órát szanatóriumba kell szállítani. Pár hét múlva visszakapja és még pontosabban fogja mutatni a fizetendő díjakat mint eddig....

— Pár hét? És mit csináljak addig?

A tanár nyugodtan válaszolt:

— Addig legjobb lesz, ha pausálában megegyezik a villamostársasággal....

Stella

Közkegyelmetkapnak a Hitler-pörvádloztai

Kahr is tudott Hitlerék puccs-terveiről

Münchenből jelentik: A Hitler-pör csütörtöki tárgyalása előtt föltűnést keltő hírek terjedtek el Münchenben arra vonatkozólag, hogy a Hitler-pör vádlottai hamarosan közkegyelembe részesülnek. A hír nagy izgalmat kelt és eddig még hivatalosan nem cáfolták meg.

A csütörtöki főtárgyalás nagyrészt zárt tárgyalásnak nyilvánították, majd a nyilvánosságnak

a tárgyalóterembe való bebocsátása után a védők igyekeztek Kahról olyan vallomást kivenni, hogy egyértelműen előzőleg a puccsot és azt csak az utolsó percben hagyta cserbe.

Kahr először kitérő feleleteket adott, majd, amikor a védők sarokba szorították, a hivatalos titoktartásra hivatkozva, megtagadta a vallomástételt.

Feloszlott a német birodalmi gyűlés

Ebert elnök és Marx kancellár szerint a többség politikája romlásra vezet

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés csütörtöki ülésén Marx kancellár felolvasta Ebert birodalmi elnök kéziratát, amely a következőképpen hangzik:

A birodalmi kormány megállapította, hogy a birodalmi gyűlés többsége nem járult hozzá ahhoz a kivánsághoz, hogy a felhatalmazási törvényben életbeléptetett és a kormány által döntő fontosságúnak ítélt rendeletek érvényben maradjanak. Ezért az alkotmány 25. szakasza alapján a birodalmi gyűlést feloszlatom.

Ebert elnök.

Marx kancellár beszédében kijelentette, hogy az ellenzékkel folytatott tárgyalásai meggyúsultak, majd rámutatott arra, hogy a birodalmi gyűlés többsége olyan uton

halad, amely az ország romlásra vezet. A kormány nem akarja ennek a politikának feláldozni a népet és ezért a nép döntését kér ezekben a nagyfontosságú kérdésekben. A cél a Rajna-, Ruhr- és Saar-vidék visszacsatolása Németországba.

A házfelosztás előtt a birodalmi gyűlés még elfogadta az aranyjegybankról szóló törvényjavaslatot és ezzel az utolsó ülést véget ért.

A házfelosztás bejelentése után Loebe elnök beszédet tartott, amelyben kifejezte azt a reményét, hogy a német nép a Rajna jobb- és balpartján szabadon fogja kifejezhetni skaratát. Éltette a német népet és a köztársaságot. A német nemzetiek a beszédet némán hallgatták végig.

Viharos ülés a magyar nemzetgyűlésen

Eckhardt a magyar kormány vád alá helyezését követeli

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés csütörtöki ülésén napirend előtt Propper Sándor mentelmi jogának megsértését jelentette be a nemzetgyűlésnek. Szerdán este a munkásgyűlések egyikén, a kőbányai gyűlésen, amelyen a politikai helyzetet és e tárgyban különösen a munkabérek és a drágaság kérdését tárgyalták, a kiküldött rendőrtisztviselő lehetetlenné tette, hogy képviselői kötelességének eleget tegyen.

Elnök a bejelentést a mentelmi bizottsághoz utasítja.

A vita első szónoka Örfy Imre, a legutóbbi nagy port felvert korona-csempészési ügyről beszél. E kérdésben a kormánynak a legkérelmetlenebb szigorú eréllyel kell fellépnie.

Zsirkay János: De kiegyeznek a csempészekkel!

Gróf Bethlen István miniszterelnök: Ilyen közbeszédások romják el-sősorban a koronát!

Örfy Imre: A kormánynak vas-szigorral kell fellépnie úgy a maguk-

ról megfélekedezett tisztviselők, mint a feibujtók ellen. A javaslatot elfogadja.

Gróf Bethlen István miniszterelnök betérjeszti a nemzetközi munkaügyi hivatal szervezetéről szóló jelentést, majd

Zsirkay János személyes megtd-madtatás címén kér szót. Örfy beszéde alatt ő közbekiáltotta, hogy a nagy csempészekkel leülnek tárgyalni és csak a kis csempészeket büntetik meg. A miniszterelnök erre közbekiáltotta — mondja Zsirkay —: »Ezek a közbeszédások romják a koronát, ostoba!« (Derültség és zaj a baloldalon.)

Nem kívánom követni a miniszterelnök urat a jelzőknek ezen fajtajában, amelyet használt. Ki kell jelentenem, hogy a miniszterelnök ur talán nem tudja, hogy én mindent elmondottam a szombathelyi interpellációmmal kapcsolatban. Elmondottam és okmányokkal tudom bizonyítani, hogy milyen óriási csempészet folyt ott és hivatalos közegek mit követtek el.

A kincstár kiküldöttje 600 milliót követeli a szombathelyi kereskedőtől. Hallgatása fejében, a kereskedők pedig csak 450 milliót akartak adni. A miniszterelnök ur engem ilyen jelzővel illet, ezt a legnagyobb felháborodással utasítom vissza igazságom tudatában (Nagy zaj.)

Szilágyi Lajos: Utólagos elnök rendreutasítást kérünk, megsértette nemzetgyűlés tekintélyét. (Az elnök szólni akar, de a nagy zaj miatt nem tud szóhoz jutni, folyton cseppet.)

Szilágyi Lajos hangja hallatszik csak: A miniszterelnök sem mondhatja egy képviselőnek, hogy ostoba.

Szitovszky Béla elnök rendreutasítja Szilágyi Lajost.

Szilágyi Lajos: Utasítsa rendre a miniszterelnököt. (Nagy zaj, az elnök folyton cseppet és újra rendreutasítja Szilágyi Lajost. A jobboldalon helyeslés.)

Nagynehezen helyreáll a csend.

Eckhardt Tibor fajvédő képviselő ezután a korona romlásáról beszél. Szerinte az ország külkereskedelmi mérlege állandóan javul és a korona mégis romlik. Követeli az általános valorizációt. A kormány tulságosan igénybeveszi a bankóprést. A kicsempészett milliárdok is bizonyosan a jegybankból kerülnek ki. A kormányt vád alá kellene helyezni — mondja — pénzügyi politikája miatt. Különösen nagy baklövésnek tartja, hogy a jegyintézet nem valorizált hiteleket folyósított, amivel kifosztották a dolgozó társadalmat. Ma a becsületes munkából nem is lehet megélni és amikor 28 százalék a kospénz, senki se boldog dolgozni. A tőzsde tul van zsufolyva papirokkal, azért esnek az értékek egy-ötödükre, a külföld pedig poton pénzzen megvásárolja a magyar vállalatokat. A legfőbb bűnösnek Kállay volt pénzügyminisztert tartja. A korona romlásának egyik oka szerinte az a meg nem cáfolt hír, amely szerint Bethlen lemondott Romániával szemben a megszállás által okozott károk megtérítéséről. Csatlakozik ahhoz az indítványhoz, amely szerint a jegybank által kiadott hiteleket visszamenő hatállyal valorizálják.

Végül a nemzetgyűlés elfogadta a nyolc órás ülésekre vonatkozó javaslatot, majd az elnök az ülést be-rekesztette.

Hűtlen cselédek

Két lopási ügy a bíróság előtt

Fiatal, vézna, sápadt legény áll a bíróság előtt, lopással vádolva. Az általános kérdésekre elmondja, hogy Prágai Menyhért a neve, 20 éves, szolgálégyény, legutóbb Mólón szolgált Szalák Antalnál, akitől ruhaneműeket, egy skatulya cukrot és 1400 dinár készpénzt lopott.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Igen. Beismerem, hogy megloptam a gazdámot, de azért loptam meg, mert megszékírozott.

— Mivel szekírozta meg?

— Avval, hogy nem akarta kiadni a béremet.

— Mit csinált a pénzzel?

— Elköltöttem, de nekem még van bent bérem.

A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság hat havi börtönre ítélte, két havi vizsgálati fogság beszámításával. Az ítélet jogerős.

* Diteljón Mijó kebliai földesgazdánál

ez év február 8-án egy fiatal legény jelentkezett és munkát kért. A gazda megsajnálta a kiéhezett legényt és fölfogadta a házába cselédnek.

Alig szolgált egy hónapig az új gazdánál, amikor több ruhanemű, fehérnemű, egy pár csizma, szalonna, kolbász és 320 korona készpénz eltulajdonítása után megszökött. Még a szokás napján a tolvajt itt Szubotícán elfogták, a lopott holmi megkerült.

Ebben a bűnyűben csütörtökön ítélték a bíróság. A vádlott: Oláh

Iván 24 éves, nőtlen, eddig kétszer volt büntetve lopásért. A terhére rótt bűncselekményt beismeri. Elmondja, hogy az ablakon mászott be a lakásba, az ablak nyitva volt.

— Mit csinált a lopott holmival?
— Semmit. A vasutra tettem. Elakartam utazni Szentára.

— Hogy érti azt, hogy a vasutra tette?

— Amikor a lopott holmikkal ideértem Szuboticára, a csizmát fölhumtam, a többi egy zsákba tettem, amit magammal hoztam és a zsákot elhelyeztem a vasuti ruhatarban, ahol egy átvételi jegyet is kaptam.

A bíróság a vádlottat lopás büntetéért egy évi börtönrre ítélte, amibe 14 napi vizsgálati fogságot beszámítottak.

Párisban

csütörtökön rohamosan estek az idegen valuták

A Morgan-bank százmillió dolláros kölcsönt nyújt Franciaországnak

(Szikra-távirat.) Párisból jelentik: Csütörtökön a párisi tőzsdén, az idegen tőzsdékről érkezett hírek hatása alatt rohamosan estek a legfontosabb valuták és devizák árfolyamai. Az angol font a szerdai 110 frankról 104.70, sőt később 97.70-re hanyatlott, a dollár 22.30 mély pont után 22.74-el zárult. Hasonlóképpen estek a többi devizák és valuták is, aminek hatása az értékpiacon is mutatkozott, ahol különösen a nemzetközi papírok vesztek értékükből.

Newyorki jelentés szerint a Morgan-bankkal a Francia Nemzeti Bank egy százmillió dolláros kölcsönről folytat tárgyalásokat. A francia bank hajlandó garanciát nyújtani, hogy késedelmes fizetés esetén a kölcsönrészeket aranyban fizeti vissza.

Ki szöktette meg Kun Bélát?

Peyer Károly rágalmazási pöre

Budapestről jelentik: Gálócsi Árpád, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, a Közérdeklő levelek című kéthetenként megjelenő folyóirat szerkesztője, a lap 1922 november 1-ei számában »Kommunista erkölcsök« címmel megjelent cikkében azt állította Peyer Károly nemzetgyűlési képviselőről, hogy Kun Béla és vezérkara az ő segítségével tudott megugrani az országból. Peyer Károly rágalmazás címén bepörölte Gálócsit, s az ügyet csütörtökön tárgyalta a budapesti törvényszék Seszták-tanácsa.

Gálócsi védője, dr. Dorogi Kálmán rámutatott arra, hogy a cikk 1922 november 1-én jelent meg s Peyer a feljelentést csak 1923 március 14-én tette meg a cikkíró ellen s így elmúlt a háromhónapi indítványozási idő, a feljelentés elévült.

Ezután rátért a védő Kun Bélák 1919 augusztus 1-én történt szökésére.

Peyer Károly belügyminiszter — mondotta Dorogi védő, — a népbiztosok akadálytalan kijuttatása céljából, a királyi hadi határrendőrség parancsnokságához, Petersenhez táviratot intézett. A távirat szövege ez volt:

»Ma éjjel hat órakor indulnak a magyar kormány által kiadott engedély alapján egyes népbiztosok és családjaik. Meg kell vizsgálni őket és a mennyiben 10.000 koránál nagyobb összeget visznek ki, a többi pénz el kell tőlük kobozni. A vizsgálatnál a legnagyobb előzetes tanúsítandó. Holnap reggel pedig távbeszélő-jelentést kell adni a történetekről.«

Másnap — fejtegeti a védő — meg is történt a jelentés, hogy Kun Bélák átmentek a határon. Ezek alapján védő kérte a valódiság bizonyi-

Peyer Károly jogi képviselője dr. Horváth Sándor kijelentette, hogy az ebben az ügyben megindított nyomozás megállapította, hogy Peyernek nem volt része Kun Béla megszöktetése ügyében.

A bíróság nem hozott határozatot a valódiság bizonyítása kérdésében, hanem úgy döntött, hogy tanubizonyítást rendelt el az elévülés kérdésének tisztázására, vagyis arra vonatkozóan, hogy Peyer mikor szerzett tudomást Gálócsi cikkéről.

Az elszánt potya-utas

Mozi-bohózat az életből

Budapestről jelentik: A rákos-szentmihály-gödöllői helyi érdekű vasut egyik kocsiján Biró Károly huszonhároméves kereskedősegéd jegy nélkül utazott, amiért a kalauz rendőrnek adta át, aki a bliccelő utast a gödöllői község házára kísérte s fogdában helyezte el. A lecsukott potyautas félóra múlva kibontotta a fogda falát és megszökött.

Biró Károly szökése után betért egy borbélyüzletbe és megborotválkozott. Közben a község háza házmestere észrevette a szökést és a borbélyüzletben megtalálta Birót, aki, hogy üldözőjét lerázza nyakáról, zsebkésével megszúrta. A házmester csak könnyebb sérülést szenvedett. Biró a járásbírósági épületbe menekült, ahol aztán elfogták és az őrszobára vitték.

A délután folyamán az őrizetere kirendelt rendőr elaludt, Biró ekkor elcsente a rendőr mellől a bilincs lakat kulcsát, felnyitotta a lakatot, magára vette a rendőr köpenyét, sapkáját, derékszíját s kezébe kapta revolverét. Éppen az ablakon akart kimászni, mikor a rendőr felébredt, kicsavarta Biró kezéből a fenyegetően tartott revolvert s újra megbilincselte. Az elszánt potyautast szerdán előállították.

HIREK

TAVASZ?

Most már ugylátszik az idő se tart rendet. Bolond, hóbortos, akár a világ, mióta szuronyokkal szépen kiforgatták sarkaiból. A naptár szerint ma már itt kéne lenni a napfényes, szeles tavasznak — hiszen március derekán vagyunk — a jó tél azonban, amely tütyül a meteorológiai intézetekre, az öreg kalendáriumnokra és a hivatalos tavaszbakterokra, egyszerűen elállja az útját: nem engedi be az esztendőbe. Hivatalosan március van, szent, jelképes, legendás hónap, amely régi jó időkben ilyenkor már előcsalta a hegyekből a vizeket, gerjedelembe vitte a fiatalokat és bimbókat takasztott a fák csonka ágaira. De ha most megleszünk a termometert: 4 fokot mutat, ha kinézünk az ablakon: hópihéek szálldosnak a levegőben olyan sürriün, mint december estéin. Senki se tagadhatja: ez még a tél, a komoly és hóbundás, amely — ki sajnálja? — ezt az ígérethónapot, a végzet piros márciusát is lefogalta magának. Durván és önkényesen ellopta tőlünk, boldogtalan emberektől, akik pedig vártunk rá reménykedve és kicsit kedvetlenül valamennyien. A tél szivtelen hozzánk és bosszút áll rajtunk keményen. Gondolja: minek ennek a bicskás, gyűlölködő, hűtellen világnak a tavasz, a kék ég, a virágos rét, a meleg napfény? Minek adjam nekik, mikor tizenkét márciusot gyilkoltak keresztül, tizenkét tavaszt és mégsem békültek meg, még sem utálták meg a vért, a virágot még mindig a bajonet mellé tűzik és a tört tovább is ott szorongatják a kezükben. Nem érdemlik

meg. Tavaszt várni — ez a rend és törvény — márciusi földiken járni, csak tiszta szívvvel és bicska nélkül lehet. És van-e ember, kinek szíve tiszta ma a halálszagu, szomorú embercsordában? ...

— Elkészült az első jugoszláv száz lőerős repülőgép. Novisadról jelentik: Az Ikarus repülőgépgyár most készítette el az első száz lőerős repülőgépet. A gép hajtóját a noviszadi Atlas motorgyár készítette brandenburgi típusra s most szerelik fel a repülőtéren. Az első próbarepülést ünnepélyes külsőségek között a jövő héten tartják meg. A gép keresztapaságát Sándor király vállalta el.

— A szuboticei és noviszadi új rendőrfőkapitányhelyettesek hivatalukban. Gnyatics Radmillo dr., volt noviszadi főkapitány-helyettes, akit a belügyminisztérium Szubotícára nevezett ki főkapitány-helyettesnek, csütörtökön jelentkezett a szuboticei rendőrfőkapitányi hivatalban, ahol bejelentette, hogy állását elfoglalja. Gnyatics dr. a főkapitány-helyettesi állás mellett a bünygyi osztály vezetését is el fogja látni. Az új főkapitány-helyettes hivatalának átvétele előtt még rövid szabadságra ment. — Noviszadi jelentés szerint Radonovics Dusan noviszadi új főkapitány-helyettes csütörtökön átvette hivatalát.

— A bánáti képviselők a vasúti közlekedés megjavításáért. Becske-rekről jelentik: A bánáti vasúti közlekedés megjavítása céljából bizottság alakult Bescskereken, amely Jankovics Koszta és Sztanojlovics Sándor kamarai titkár vezetésével Beogradba utazott, ahol felkérték Mihajlovics Sztaniszláv bánáti radikális képviselőt, hogy támogassa akciójukat. Mihajlovics megígérte támogatását és egyben ígértett tett, hogy a bánáti képviselők aláírásával interpellációt nyújt be a parlamentbe, amelyben követelni fogják a tartatlan állapotok sürgős megjavítását.

— A noviszadi postaigazgatóság a telefonokkal való üzérkedés ellen. Noviszadról jelentik: Az utóbbi időben Noviszadon nagy üzérkedés folyt a telefonokkal, amennyiben azok, akiknek szükségük volt új telefonra 25—30.000 dinárt is fizettek a régi telefonelőfizetőknek lelépési díj fejében. A noviszadi postaigazgatóság most hirdetményt tett közzé, amelyben értesíti a feleket, hogy a noviszadi postahivatal még száz új telefonállomást tud kapcsolni és így nincs szükség lelépési díjak fizetésére.

— Kína is elismeri a szovjetkormányt. A Havas-ügynökség jelentése szerint, Kína kormánya kijelentette, hogy hajlandó elismerni de jure a szovjetkormányt, ha Oroszország kiűrti Mandzsuriát.

— Noviszadi esperantistát választottak meg a montevidói Esperantó Egyesület főtitkárává. Noviszadról jelentik: Zeisler Oszkár noviszadi esperantista a montevidói Esperantó Egyesület meghívására Montevidóba utazott, ahol Uruguay állam legnagyobb esperantó egyesülete főtitkárává választotta.

— A népszövetségi delegáltak budapesti tárgyalásai. Budapestről jelentik: Bethlen miniszterelnök újságírók előtt tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a népszövetségi delegáltakal folyó tárgyalásokat a jövő hét derekán teljesen befejezik. Ezután rövidesen a nemzetgyűlés elé terjesztik a szanálási javaslatot.

A szuboticei Jogászegylet társasvacsorája. A szuboticei Jogászegylet március 15-én, szombaton este a Bárány-szálloda télikertjében társasvacsorát rendez. A vacsora 8 órakor kezdődik.

— Egy kilenc év előtti gyilkosság ügye a noviszadi Tábla előtt. Noviszadról jelentik: A noviszadi tábla csütörtökön foglalkozott egy 1915-ben történt gyilkosság ügyével. Konstantin Sima feketési lakos, aki-nél Wagner Félix akkor községi bíró kocsit akart rekvirálni, összeveszett a bíróval és a veszekedés hevében szíven szúrta. A törvényszék beigazoltnak látta a jogos önvédelmet és felmentette Konstantint a gyilkosság vádjá alól. A noviszadi ítélőtábla most helybenhagyta az ítéletet!

— Erélyes nyomozás indult az athéni angol követség elleni bombamerénylet ügyében. Athénből jelentik: A görög kormány nagy erőfeszítéseket tesz az angol követség ellen elkövetett bombamerénylet ki-nyomozására. Hír szerint a rendőrfőnököt felváltották. Ugyancsak athéni jelentés szerint Kondelis tábornok volt hadügyminiszter felhívást intézett a tisztikarhoz, hogy a jövőben tartózkodjék a politikától.

— Megindult a teheráruforgalom Susák és Fiume között. Susákról jelentik: A susáki kikötő forgalma napról-napra nő. Hétfőn futott be a kikötőbe az első külföldi hajó, az »Eleonora Maersk«, amely 200 vagon szilvát szállít Bordeauxba. Susák és Fiume közt már megindult a teheráruforgalom. A Susák—fiumei forgalom lebonyolítása igen komplikált szolgálat és azért a zagrebi vasutigazgatóság régi, kipróbált személyzetet küldött Susákra.

— Az új magyar jegybank felállítása. Budapestről jelentik: Popovics Sándor, a jegybank kormányzója nyilatkozott az új magyar jegybank felállításáról. Szerinte ezzel a takarékkorona megszűnnék és az új korona-bázis a jegybank által megállapítandó korona lesz, amelynek értéke még nincs megállapítva.

— Visszaléptek a szentai gazdakör kizárt tagjai. Szentáról jelentik: A szentai gazdakör rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a kizárt tagok ügyét tárgyalták. A közgyűlés a kizárást hatályon kívül helyezte. A kizárt tagok visszaléptek a körbe.

— Pesthy Pál az új magyar igazságügyminiszter. Budapestről jelentik: A kormányzó csütörtökön fölmentette gróf Bethlen István miniszterelnököt az igazságügyminisztérium ideiglenes vezetése alól és kinevezte igazságügyminiszterre Pesthy Pált, a nemzetgyűlés alelnökét.

— Új törvényszéki jegyző. Az igazságügyminiszter Milics Boskó dr.-t a szuboticei törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— A perlaszi vásárok. Perlasz községnek a kereskedelemügyi miniszter két újabb országos vásár tartására adott engedélyt. Az egyiket március 19-én, a másikat az augusztus 20 előtti szombaton, illetve vasárnap tartják meg.

— A százegyes bizottság halállal fenyegette a Márffy-ügy vizsgálóbíráját. Budapestről jelentik: Az új nevezett »101-es bizottság« fenyegető levelet küldött Budrics vizsgálóbírónak, aki a Márffy-ügyben és ezzel kapcsolatban az Erzsébetvárosi Kör elleni bombamerénylet ügyében vezeti a vizsgálatot. A névtelen levél halállal fenyegeti a vizsgálóbíró, ha Márffynak csak a hajaszála is megörbül.

— Bethmann-Holweg unokahuga eltűnt Budapesten. Budapestről jelentik: Bethmann Holweg Hilda 29 éves német leány, aki a volt német kancellár unokahuga, február 6-ika óta Budapesten tartózkodott Teuber Tibor gyáros gyáros Mecset-uca 14. számú villájában. Hétfőn délután a gyáros megbeszélte vendégével, hogy hol találkoznak. A leány nem jelentkezett a megállapított időben és azóta nyoma veszett. A gyáros ma jelentést tett a főkapitányságon, amely megindította a nyomozást.

Leszavazták a Macdonald-kormányt

Az alsóház elvetette a tizenegy órás ülések vonatkozó kormányjavaslatot

Londonból jelentik: Az alsóház csütörtöki ülésén súlyos helyzetbe került a Macdonald-kormány. A hadügyi költségvetéssel kapcsolatban a kormány azt az indítványt terjesztette, hogy a költségvetést az alsóház 11 órás üléseken tárgyalja le. A konzervatívok és a liberálisok egy része az indítvány fölötti vitában a kormány indítványa ellen foglalt állást, Macdonald azonban ragaszkodott a 11 órás ülésekhez. A

vita végén elrendelt szavazás alkalmával az alsóház — nagy meglepetésre — 234 szavazattal 209 ellenében a kormányjavaslatot elutasította.

A kormány leszavazásának a konzervatív lapok szerint messzeható következményei lesznek. Viszont a munkáspárti sajtó megállapítja, hogy a leszavaztatás nem bizalmi kérdésben történt, tehát nincs komolyabb jelentősége.

— **Véres uccai verekedés.** Szentáról jelentik: Szerda este a Darányi-uccában Dulics Vince és Renkó Dániel munkások ittás állapotban összeszólkóztak. A heves vitának csakhamar verekedés lett a vége, amelynek során Dulics társát késével több helyen súlyosan megszurta. A nyomozás megindult.

— **Sikkasztó jegyző.** Becskerekéről jelentik: Szerbelemér község pénztárnokát, Paskov Istvánt sikkasztáson érték. A sikkasztó pénztárnok bevallotta, hogy a házat akarta kijavíttatni és erre a célra fordította azt a 26.000 dinárt, amit a kasszából vett ki. A pénztárnokot az alispán rendelkezése fölfüggesztették állásából és átadták a csendőrségnek.

— **Betörés.** Szendán este ismeretlen este ismeretlen tettesek betörték Bröder Lipót szubotici keréskedő Zagrebacska-ucca 7. szám alatti lakására, ahonnan egy férfibundát, két női és egy gyermekbundát, felöltőt és egyéb ruhadarabokat vittek el. A betörést csak csütörtökön fedezték fel. értesítették a rendőrséget, amely megindította a nyomozást.

— **Ablakbeverések Szentán.** Szentáról jelentik: Kedd éjjel az Ovoda uccán egy részeg társaság vonult végig amely hangos kiabálás közben sorra beverte az ablakokat. A duhaj ablakbeverőket keresi a rendőrség.

— **Ejegyzés.** Adler Irénke urleányt Adáról eljegyezte Pollák Miksa. Bač-Petrovoselóról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A kegydíjasok ízelvére.** Azok a vasúti kegydíjas özvegyek, akiknek kegydíját beszüntették, haladéktalanul jelentkezzenek a vajdasági nyugdíjasszövetség hivatalos helyiségében, Wilsonova-ucca 34. szám alatt.

— **Véres verekedés kommunisták és a Bismarck egyesület tagjai közt.** Berlinből jelentik: A kommunisták behatoltak a Bismarck diákegyesület tagtörzse üléseire és véres verekedést rendeztek. A verekedésnek öt súlyos sebesülte van, akiket kórházba kellett szállítani.

— **Mariolana községben népkönyvtárát állítanak fel.** Mariolana községben szerb népkönyvtárát állítanak fel. A könyvtár kibővítésére egyesületet alakítottak, amelynek elnökévé Piukovics Zsivót választották meg.

— **Árad a Tisza.** Szentáról jelentik: A Tisza vizállása napról-napra emelkedik. Az áradás elöntéssel fenyegeti az alacsonyabban fekvő vidékeket.

— **Tanár, akit a redukción folytán eldöcsagtattak szerb-magyar levelezői vagy fordítói állást keres a délutáni órákra.** Cím a kiadóhivatalban.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Kikindáról jelentik: Schütter Imre 28 éves kikindai lakos öngyilkossági szándékkal felvágta a hasát. Súlyos sebével beszállították a kikindai kórházba, ahol rövid szenvedés után meghalt. Tettét szerelmi bánatában követte el.

— **Ismét nyolc magyar képviselő mentelmi jogát függesztik fel.** Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés mentelmi bizottsága csütörtöki ülésén elhatározta, hogy különböző ügyekben Bogva János, Fátyán Béla, Lendvai-Lehner István, Kiss Menyhért, Nagy Ernő, Rassay Károly, Rupert Rezső és Vanczák János mentelmi jogának a felfüggesztését javasolja a nemzetgyűlésnek.

— **Vásárok a Vajdaságban.** A Vajdaság városaiban és községeiben a következő napokon tartják meg a tavaszi országos vásárt: Novibráson március 28-án, Novibecsejen március 25-én, Szentán március 26-án, Szomborban március 25-én, Szentivánon március 21-én, Noviszadon március 22—24-én, Temerinben március 31-én, Starifuttakon március 30-án.

— **Körözik Bäcker Bébit.** Budapestről jelentik: Az ügyészség — mint emlékeztetés szeméremértés elleni vétség címen pert indított két év előtt a sokat emlegetett Bäcker Bébi, továbbá Santho Imre festőművész és Kellner István könyvkereskedő ellen, mert Santho különböző pózokban lerajzolta Bäcker Bébit és a rajzokat Kellner albumalakban kiadta. Ezt az albumot inkriminálta az ügyészség. Fayl tanácsa előtt azonban csak Santho és Kellner jelentek meg, a kiket a bíróság el is ítélte. Az időközben Bécsbe ment Bäcker Bébi ellen a törvényszék pedig körözéssel kiadását rendelte el. Bäcker Bébi védője a végzés ellen felfolyamodott, a királyi ítélőtábla ma elutasította a felfolyamodást és helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését. Így személyleirásos nyomozóval alapján most már ugy belföldön, mint külföldön is körözik Bäcker Bébit.

— **Teaestély a Lloydban.** A subotici Gyarosok és Kereskedők Egyesülete (Lloyd) folyó hó 15-én, szombaton este, a tagok, azok családtagjai és vendégei részére teaestélyt rendez. Az estélyen Markovics Jancsi zenekara hangversenyez.

— **Rendőrkytát kapott a szubotici rendőrség.** A szubotici rendőrség átszervezésével egyidejűleg Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány elhatározta, hogy a rendőrség részére rendőrkytákat szerez be. Az első rendőrkytaya egy idomító kíséretében már megérkezett Németországból és pénteken már munkába is fogják a vasúti tolvajok kézrekerítésére megindított nyomozásnál.

— **Árad a Duna.** Noviszadról jelentik, hogy a Duna vize állandóan emelkedik és a jégzajlás következtében áradástól lehet tartani. A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket.

— **A kikindai izraelita nőegylet teaestélye.** Kikindáról jelentik: A kikindai izraelita nőegylet jólsikerült műsoros teaestélyt rendezett. Az estély sikere Frank Jakabné elnök és dr. Wolf Jakabné érdeme, akiknek fáradhatatlan működésükben az egyesület választmánya is odaadóan segédkezett.

— **A kikindai Lloyd-klub tisztújító közgyűlése.** Kikindáról jelentik: A kikindai Lloyd klub vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését. A klub egyhangulag a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: Fischer Félix, alelnök: Bogdán Márkó és Majinszky Lukács, ügyvezető-alelnök: Jovánovics Szima, titkár: Kaufmann Károly, jegyző: Kráczics Tihamér, pénztárnok: Berger Dávid, aligazgató-háznagy: Hörsch Sándor és könyvtárnok: Singer Árpád.

— **Dr. Klein Endre specialista nőgyógyász és szülész.** a beogradi, berlini, valamint a giesseni tudományegyetem nőgyógyászati klinikájának volt asszisztense, rendelését folyó évi március hó 17-én Suboticián, Senčanski (Zenta) út 12. szám alatt megkezdi. Rendel délután 11—12-ig és délután 2—4-ig. Telefon: 236.

— **Tavaszi tánckursusok folyó hó 15-én kezdődnek** délutáni és esti beosztással, külön gyermekek és felnőttek részére. Tangó (legújabb) oktatás csoportok vagy társaságok részére. Jelentkezés Landau Juliskánál, Vilsonova utca 38. tanintézet.

— **Szezonnyitás a ZSAK-pályán.** Filyó hó 10-án veszi kezdetét a tavaszi szezon a ZSAK szegedi-úti pályáján. A pályatulajdonos egyesület ez alkalomra a Sand ióképességű csapatát nyerte meg ellenfeleül. A mérkőzés érdekességét emeli, hogy a Sand e mérkőzésen szerepelteti először új felállításu komplett együttesét, mellev a tavaszi bajnokságban indul. A mérkőzés délután 2 órakor kezdődik.

— **Modern konyhagarnitúra**k fehérre zománcozva, garnitúrája 1500 dinár. Megtekinthetők Strossmaierova utca 10 alatti festőműhelyben.

SPORT

— **Vasárnapi futhallprogram.** Az S. M. T. C.—Sport pályaavató mérkőzésen kívül vasárnap Szuboticián a Zsak—Sand barátságos mérkőzés lesz a sportatrakció. A két csapat, amennyiben kellemetlen hideg idő nem zavarja meg a játékot, erős, szép küzdelmet vív a győzelemért. A mérkőzés favoritja: a Sand, a melynek már két mérkőzés van a háta mögött, ellentétben a vasutasokkal, akik eddig csak néhány könnyű tréninget tartottak.

— **Szombori Sport—Szombori T. K.** Az elsőosztályu bajnokság vezetőhelyén álló Szombori Sport vasárnap a helybeli másodosztályu S. T. K.-val mérkőzik. A Sport ez alkalommal megváltoztatott felállításban fog szerepelni.

KÖZGAZDASÁG

A VIII. (tavaszi) prágai mintavásár

Prága.

A legzürzavarosabb gazdasági viszonyok között alakult prágai nemzetközi Mintavásár intézménye immár nyolcadszor látja vendégül ország-világ termelőit, fogyasztóit. Egyre fokozottabb munkával, céltudatos szervezéssel igyekszik a prágai Mintavásár a kitűzött célnak megfelelni: új központi piacot teremteni Közép-Európának.

A VIII. prágai Mintavásár kilátásai igen kedvezőek. Már február elsején annyi kiállító jelentkezett, hogy a rendelkezésre álló standok szinte valamennyiére el volt foglalva. Azóta kénytelen volt a Mintavásár vezetősége még néhány u. n. nagy kiállítóhelyhez juttatni. Így pld. Polret, a nagynevű párisi szabót, aki azonban nem ruhakölteményeit, hanem Bosines nevű parfümgyártmányait küldi a Mintavásárra. Sokkal inkább jelentősebb azonban az a tény, hogy az összes nagy csehországi üzemek, mint a witkowitzi Vasművek, a Poldi-kohó, a pilseni Skodaművek, a Mannesmann-művek, a Ringhoffer-üzemek és még igen számos más legelőkelőbb technikai vállalkozás sorakozik fel a VIII. Mintavásáron. Igen érdekes része a Vásárnak a gablonzi üvegipar zárt felsorakozása. Ennek a világhírű iparágak legelőkelőbb képviselői jelennek meg Prágában mostan.

A VIII. Mintavásárra érkező bevásárlók hatalmas angyalok találkoznak. Külön építőipari, bútortipari, szálloda- és vendéglőipari vásáron kívül az autómobilvásár új lehetőségeket jelent egy termelőre, mint a fogvasztókra vonatkozólag. A hazai céceken kívül a legelőkelőbb külföldi márkák vannak az autómobilkiállításán képviselve.

— **Izen figyelemreméltó, üdvös intézkedés a külföldről érkező kiállítók és vásárlók vizumkérszerének a vásár idejére való felfüggesztése.** A VIII. prágai Mintavásárra nem kell vizum. Ennek helyébe az u. n. Messelegitimation lép. Ezek nemcsak a határátlépésre jogosítanak, hanem 21 napig való tartózkodásra is.

A VIII. (tavaszi) Mintavásár, amint-hogy általában a prágai Mintavásár így szolgálja nemcsak a közgazdaság, hanem a népek közöledésének eszméjét is.

Dr. Sándor Sándor.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. március 13

Zürich 7.20.
Genf 7.1750.
Berlin valuta 509—511 milliárd márka.
Bécs deviza 872—876 (7.156), valuta 867—863.
Prága deviza 43.625—44.125 (7.325), valuta 43.75—44.05.
London 345—347 (7.175).
Newyork 124 (7.20).
A zárójelben levő számok a dinár külföldi árfolyamának zürichi paritását jelentik.

— **Noviszadi terménytőzsde, március 13.** Változatlan irányzat mellett csekély forgalom. Buza 79—80 kg.-os (2%) 325—330 dinár. Árpa bácsai 67—68 kg.-os 320—325 dinár. Zab 240—245 dinár, Tengeri 245—250 dinár, április—május 250—255 dinár, május—június 257.50—260 dinár. Bab bácsai 680—685 dinár. Liszt 0-ás GG. 525—530 dinár, 2-es 450—460 dinár, 5-ös 390—400 dinár, 6-os 315—325 dinár, 7-es 270—280 dinár. Korpa 200 dinár.

— **Beograd, március 13. Zárlat:** Amsterdam 38, Genf 14.05, Milano 344.45—345.50, Prága 235.90—236, Bécs 0.1152—0.1153, London 349.25, Newyork 81.15, Bukarest 43.50, Budapest 0.1050. Valuták: Lira 340, Francia frank 340.

— **Határidőre eladott devizák.** Páris április 30-ra 3.35, Páris május 15-re 3.10—3.25, Páris jun. 30-ra 3.10, Prága április 30-ra 203, Genf május 26-ra 14.

— **Zürich, március 13. Zárlat:** Newyork 581, London 24.85, Milano 24.55, Prága 16.72½, Beograd 7.20, Bukarest 3.05, Szófia 4.65, Bécs 0.0081 háromnegyed.

— **Értéktőzsde — magánforgalom.** A bankközi forgalomban teljes tartózkodás mutatkozott Átalában a szerda délutáni magánforgalom árfolyamai kerültek felszínre, egyik-másik értéknél azonban újabb árhanyatlás is állapítható meg. Állítólag előfordult árfolyamok (ezer koronákban): **Bankok:** Magyar Hitel 920—935, Angol-Magyar 138, Kereskedelmi Bank 2230—2250, Ingatlanbank 570—580, Magyar-Német Bank 93—95, Hazai Bank 420, Olasz Bank 38—40, Osztrák Hitel 330, Lloyd Bank 24, Mercur 31—32. **Takarékpénztárak és biztosítók:** Hazai Takarékek 7300—7450, Általános Takarékek 316, Fonciére 580. **Bányák:** Köszén 4700—4800, Salgó 1036—1030, Beocsini 1600, Magnezit 4300. **Közlekedési vállalatok:** MFTR 525, Nova 203, Államvasut 720—730. **Malmok Budapesti Cöz 222, Borsod-Miskolci 235, Viktória 410, Hungária 190. Vasművek:** Danz Dan. 6500—6700, Ganz vill. 2800—2825, Rima 240, Hofherr 385, Vegyipari 55, Olom 42. **Faipari vállalatok:** Ofa 850, Hitelia 68, Nasici 4000, Zabolai 230—235, Malomsoky 19, Viktória Butor 12.5, Mercuria 9—9.5. **Nyomdák:** Athenaeum 312, Kunossy 40, Pallas 115, Franklin 235. **Cukorgyárak:** Magyar cukor 4896—4825, Georgia 845—850, Mezőh. 446. **Sőr és szeszipar:** Baróti 16, Részvénység 380, Krausz szesz 120, Temesi sör 320, Temesi szesz 320. **Textilipar:** Györi textil 45, Karton 138. **Élelmiszevállalatok:** Püspöki 35, Ocean 58—59. **Vegyipari:** Spodium 400—405, Diana 15, Hungária Mütrágya 430, Keleti Murányi 58, Szikra 120. **Különtelék:** Östermelő 470, Star Film 28, Olaj 185, Gummi 480, Izó 1050.

NYILTTER.**Értesítés.**

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a volt **Basić és Somoskövy-féle** üzlethelyiséget átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakítva és a legújabb **kézmű és divatárakkal** dusan berendezve a mai napon megnyitottam.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve és legfigyelmesebb pontos kiszolgálásról biztosítva

tisztelettel

Zomborcvics István
(Barátok temploma során.)

1779

Önkéntes árverési hirdetés.

A volt Erzsébet szállodában a subotica vasuti állomással szemben az összes szállodai felszerelés husz szoba butora **asztalok, székek, szekrények, ágyak, ágy- és asztalnemű, korcsmai felszerelés, jégsekrény, sörparátus pulttal, egész berendezési és felszerelési tárgyak** egészben, vagy egyes darabonként **f. évi március hó 16. és 17-én** mindenkor délelőtt 11 órakor a helyszínen a legtöbbet ígérőknek, készpénzfizetés ellenében eladtnak.

A VIII. (TAVASZI)**PRÁGAI MINTAVÁSÁRON**

1923. március 16-tól március 23-ig a legnagyobb bel- és külföldi cégek állítanak ki. Látogassa meg a prágai mintavásárt. Ott mindent beszerezhet.

3 százalék menetdíjkezdmény a csl. államvasutakon, biztosított elszállítás, szak-kongresszusok, külön gyorsvonatok, tolmácsszolgálat stb. Igazolványok a csl. köztársaság külföldi képviseleténél, a Messe képviselőinél és a keresk. és iparkamaráknál, valamint a Messe igazgatóságánál, Prága I., Altstaedter Rathaus, Külön építőipari, butor- és automobilkiállítás. Keressék fel Prágát, a világ egyik legszebb városát!

IX. PRÁGAI (ŐSZI) MINTAVÁSÁR

1826 1924. szeptember 21—28.

Elsőrendű**portlandcementet**
valamint kőmentes, hófehér, fával égetett **1-a darabos meszet**

ajánlunk vagontelekben minden állomásra közvetlenül a gyárból szállítva, cementet kisebb tételekben sombori raktárunkból

GOLDFAHN BERTALAN és TÁRSA

Telefon 201. Sombor Telefon 201.
a Rajlai Cementgyár R. T. vezérképviselői

„JUGOSLAVIJA“**Általános**

Biztosító Társaság Beograd,

BACSMEGYEI FŐTELEPEI:

NOVISAD SUBOTICA

P. Zrinjskoga u. 36. Aleksandrova ulica.
Telefon 55. Telefon 303.

SOMBOR

Trg. Vojvoda Stepanovića.
Telefon 216

Muraközi lovak

Igás tenyészkancák, tenyészmének és éves csikók állandóan kaphatók

Vajda Elemér, Čakovec

Muraköz, Jugoszlávia

Elsőrangú bácskai és bánáti referenciák.
Istálló vasutállomással szemben.

Táviratcím: VAJDA ČAKOVEC, MEDJUMURJE
Interurban-telefon 59, 4 és 3. 1502

GÉPOLAJOK
HENGEROLAJOK
AUTO-OLAJ, TOVOTTEZSIR
ÜZEMEK és VISZONTELADÓK RÉSZÉRE
KEMÉNY ARNOLD cégnél V.-KIKINDA
TELEFON: 93.

H. Lanz Mannheim gyártmányu
magánjárók, utimozdonyok
nyersolaj cséplőgarnitúrák
FERRUM D. D. ZAGREB
Mažuranićev trg 3a.

Fiókja: **Beograd, Skopljanska 18.**
Osijek, Desatićina 27.

EGY TELJES MOZIBERENDEZÉS

320 ülőhellyel, egy 4 hengeres 12 HP benzinneművel egy komplett újabb rendszerű Pathé vetítógéppel, 5/5 méteres mozivásznon és zongorával eladó. Érdeklődni lehet Veliki-Bečkerekben az International Bioskopban.

SZÉKELY A.**FÉRFI SZABÓ SUBOTICA, HALPIAC.**

Nagy raktár a legfinomabb tavaszi angol öltöny és raglán szövetekből.

ELADÓ

35—40 hold
termőföld és ház
Szlavóniában

Bővebbet Stark Samu
Rajevoselo (Szlavónia)

**Kender-
szövőfonal**

1 1/2—25 számig legfinomabb olasz minőségben nyersen és fehéritve gyári áron kapható:

Makso Šalgo
Osijek I.
Sürgőnycim: Maksalgo
Osijek. Telefon 5-95.

Táblaüveg

szükségletét mielőtt
beszerzi, kérjen
árajánlatot

Bakay János

üveg és porcellán kereskedőtől
SENTA (pléháru épület)

Hivatalnoknő

német és szerb-horvát
nyelvtudással, hosszabb
irodai gyakorlattal megfelelő állást
keres. Megkeresések
Jelisaveta Stojanović,
Beograd Shender Be-
gova 8. 1818

A TAVASZI SZEZONRA
ANGOL SZÖVETEK BŐL
ÚJ DUS VÁLASZTÉK ÉRKEZETT
„JUST“ ANGOL POSZTÓ GYÁRI-
RAKTÁRÁBAN SUBOTICA,
VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN.

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDÉS
STARI-BEČEJ és NOVI-BEČEJ között

Indul: Staribečejről 6, 1/2 10, 13 1/2, 16 órakor
„ Novibečejről 7, 1/2 11, 14 1/2, 17 „

Kisebb birtokot keresek
a Bácskában azonnali
megvételre.

Közelebbi leírást az alábbi címre kérek:
JANCSURITS S., STAPÁR.

Husvétra saját valódi angol szövetből
öltönyöket, raglánokat, felöltőt
legelegánsabb kivitelben készít **Vojislav**
Vasziļevics Vilsonova ulca 16. — 1661

Beocsini portland-cementet,
prima építőmeszet, továbbá detail-
cladásra **fehér darabos meszet**

legjutányosabban szállít:

SCHÖN ERNŐ

a Beočini Cementgyár R. T. képviselője
Subotica, Park Kr. Petra 9.
Telefon 42.

FISCHER ERNŐ**GRAFIKAI MŰINTÉZETE SUBOTICA**

Karadžičeva ul. 26. (Saját ház.) Tel. 341. Pašičeva ul. 9. Interurban telefon: 62

ÜZLETI KÖNYV- és DOBOZGYÁR, LITHOGRAPHIA
VONALZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉSNET

„RELIF“

ELSŐ JUGOSZLÁVIAI DOMBORNOMÓ és VÉSNÖKI MŰINTÉZET

T. C.

Van szerencsém tudomására hozni, hogy vállalatomat „Relif“ dombornyomda és vésnöki műintézettel kibővítettem. Ezen legmodernebbül berendezett műintézet teljesítő-képessége a modern kor oly magas nívóján áll, hogy ezáltal teljesen szükségtelenné teszi az ezen szakmába vágó munkáknak — mint eddig — a külföldről való behozatalát. Egyben van szerencsém t. c. figyelmét felhívni az 1907. óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő lithographia és könyvnyomda műintézetemre, üzletikönyv- és dobozgyáramra és a legmodernebbül berendezett vonalzóintézetemre és könyvkötészetemre, mely üzemem az összes vállalt munkákat a modern kor igényeinek megfelelő izléses kivitelben és lehető legjutányosabb áron szállítja. Cégemet a n. é. közönségnek a következő munkák szállítására ajánlom:

DOMBORNOMDA és VÉSNÖKI MŰINTÉZET:
Cimkék, Névjegyek, Levélpapírok, Védjegyek, Leragasztó cimkék, Pecsétnyomók, Domborsajtók hivatalok és bankok részére. Minden vésnöki munkát

LITHOGRAPHIA:

Egy- és többszínű cimkék, Védjegyek, levélpapírok, Részvények, Betétkönyvecskék, Chequek, Pakátok, Céglapok és minden modern reklámok.

KÖNYVNYOMDA: A legszebb és legmodernebb nyomtatványok

ÜZLETI KÖNYVGYÁR és VONALZÓINTÉZET:

Mindenemű üzleti könyvet bankok, nagyvállalatok, biztosítótársaságok stb. részére a legjobb bekötésben. Mindenemű raszterek elkészítése a legjobb papírok használata mellett.

DOBOZGYÁR:

Szögletes és gömbölyű dobozokat minden nagyságban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Falikartok.

KÖNYVKÖTÉSNET: Mindenemű könyvkötészeti munkák készítése

Kérem egy próbarendeléssel meggyőződni munkáim elsőrendű kiviteléről és árainak jutányosságáról. Teljes tisztelettel: **FISCHER ERNŐ.**

KÖZÖ

márc. 13-tól
csütörtök 81
március 16-ig
vasárnapig

A herceg szerelme

dráma 6 fölvonásban
Főszereplők: Éva May, Paul Hartmann.

LEVELEZÉS

Okleveles gyógyszerész házasság után jóforgalmu gyógyszerertárhoz juthat. Minősítéssel ellátott ajánlatot »Keresztény 24« jellege alatt a kiadóba kérek. 1831

FOGLALKOZÁS

Béltisztító nagyobb állást keres. józanéletű szakember vagyok: családom miatt nagyobb állásra pályázok. Miladjev könyvkereskedése. Sombor. 1728

VESZEK

legmagasabb áron rongyot, papirhulladékot, ócskavasat, ócskafémet, csontok, szarvakat, sertéssörtét és minden egyéb hulladékot és ócska anyagot. Keresek agilis bevásárlókat. ADOLF KRAUS STARIJI Subotica, Paralelna ul. 179.

Huszéves falusi árvaleány. Ki a polgári iskolát az Irgalmas nemiék nevelőintézetében végezte, falura vagy pusztára aiánkózik olyan katolikus uri családnak, melyben leánykák vannak, akiket a női kézimunka minden ágazatára alaposan megtanítva a stoppolástól kezdve fel a gobelinszálásig, közben a ház őrniét a háztartás összes teendőiben teljes erejéből támogatná. Aiánkózik anyanyelve magyar, de horvátul is beszél és nem anynyira a jó bérre sandit, inkább kegyes bánásmódot remél. Szives ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kér »Női kézimunka« jelige alatt. 1686

Borbélysegéd. jó munkás, azonnali belépésre keresetik. Fuderer Antal, Sombor. 1622

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kézzel írtan számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszleveg melléklendő.

Elsőrendű cipész munkások felvételnek. »Jugo« proivod cipela, főpostával szemben.

I-a minőségű NYIRFARUDAK minden mennyiségben Seidl Gyula, Vrsac Kérjen árajánlatot.

Üvegességédet, fiatal, jó keretűt, állandó munkára azonnal felvesz Bakay János, Senta. 1820

Molnársegéd nagyobb malomba állást vagy kisebb malomba almolnári állást keres. Cim: Rohacsek György, Doroslova. 1842

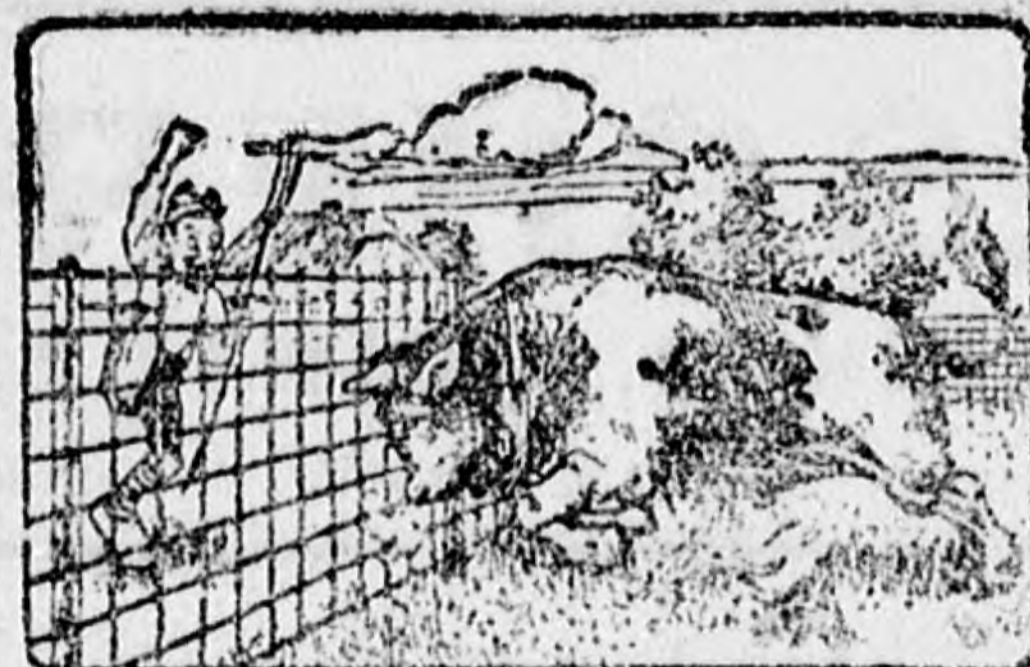
SZÓDAVIZET legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinek. Johanna szikvizgyár Subotica. Telefon 582.

Pécs város határában köves országút mellett, cca 20 hold prima szántóföld és szőlő, lakóházakkal, istállókkal egy, esetleg két részben is eladó, megegyezés szerint. Cim: Pécs, (Magyarország) Postafiók 68. szám. 1855

Himzönököt színes himzésre, keresek. Cim a kiadóban. 1804

Nagy háztelek belvárosban eladó. Bővebbet Vel.-Becskerek Kunska ulica 11. 1706

Apolónó jobb orvosi rendelőt keres. Cimeket a kiadóba kér. 1837

A szabad. Herkules drótkerítés a legjobb, legolcsóbb és legszebb kerítés. Egyedüli gyártója Jugoszláviában: Krammer Testvérek, Novisad sodronyár- és vasszerkezeti-gyár Legnagyobb és legrégibb gyár e szakban a belföldön

HUZALOK ZSINÓROK, — KÁBELEK — AZ ÖSSZES SZERELÉSI ANYAGOK — IZZÓLÁMPÁK — VILLAMOS FÜTŐTESTEK VASALÓK — CSILLÁROK — VENTILATOROK

Kralja Aleksandra ul. 17 NOVISAD RELAIS NOVISAD ELEKTROMOSSÁGI GYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

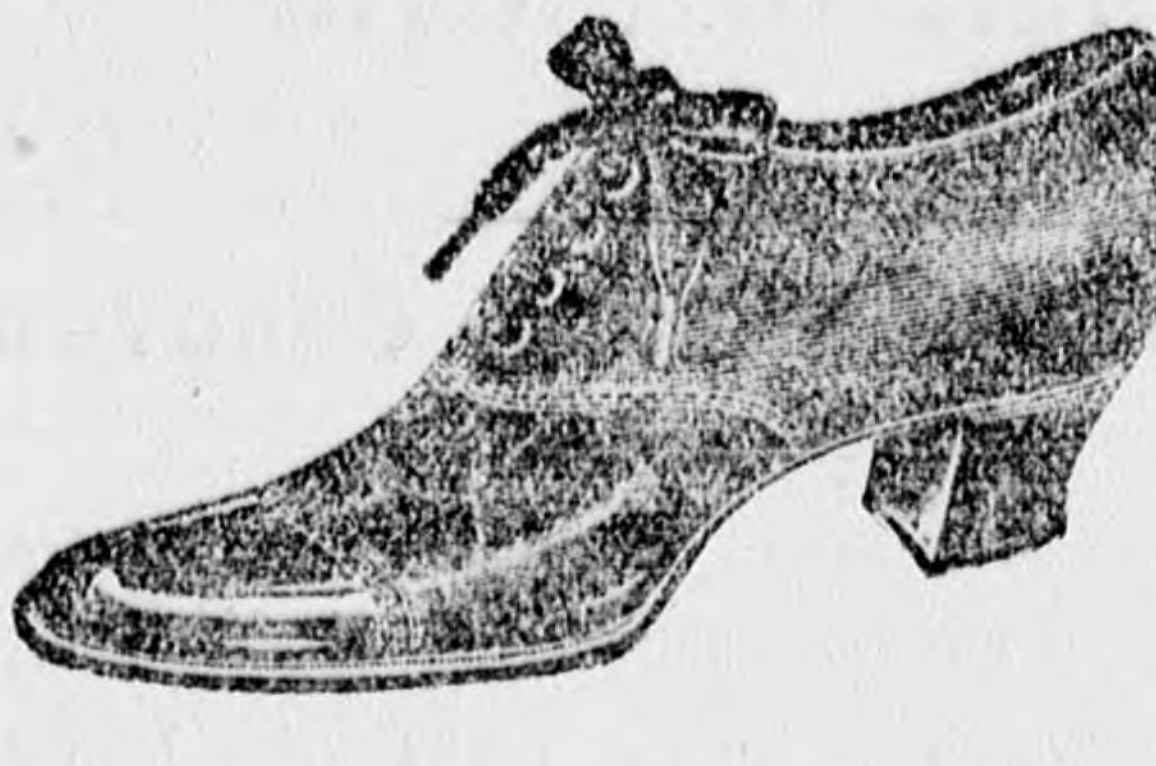
KOMPLETT CSENGŐ- és TELEFONKÉSZÜLÉKEK ZSEBLÁMPÁK — ÁRAMMÉRŐK — MŰSZEREK — VILLAMOSTELEPEK TERVEZÉSE, ÉPÍTÉSE — MOTOROK, DINAMOKSZÉNKÉFÉK — STB.

VIGYÁZZON!

a HUMANIK

cipőgyár rendkívül olcsó áraitra. Subotica, Aleksandrova ulica 7.

márc. 13-tól
csütörtök 81
március 16-ig
vasárnapig

Litka

Rudolpho Valentino filmremek

A kis Maharadzsa

filmjáték 6 fölvonásban.

Eladó ház üzlethelyiséggel. Halasi szőlő. Rudás-telep. 1791

Eladó Arnheim-gyártmányu, kétaltós páncélszekrény; Arnheim-féle írópultalaku kassza; 4 m. világos tölgyfapult márvánnyal; két gázkályha; egy uri szobaberendezés. Felvilágosítás Aleksandrova ulica 4. a bankban. 1832

Eladó egy garnitúra fonógép, komplett és egy 8-as kötőgép. Cim: Rimburger József stricker, Bezdán. 1854

Somborban éjjeli üzlet házzal együtt eladó, esetleg bérbeadó. Érdeklődni lehet Petar Klakic Sombor, Lastina ul. 5. 1848

Minden jó gazdasszony Tudja már előre Fűszer, csemegét csak SÁGI ad kedvére.

SUBOTICA HUSPIAC

Telefon 448. 1622

Eladó Palicson fél lánc telek: malomnak vagy nagyobb üzemnek alkalmas. Cim: Nesta Sokčić, Palicsfürdő. 1838

Tractor-Morzer. 60 lóerős, kéthengeres, kifogástalan állapotban, teljes szántóberendezéssel eladó. Horgos, Reöck-gazdaság. 1858

Modern mozgószínház Bánát egyik nagy községében, jelenleg üzemben, jó bevételkel, családi okból olcsón eladó. A mozi csapszékek és Erneman vetítógéppel van berendezve. Felvilágosítást ad Orient-film Subotica, Ciril Metod trg 19. I. emelet. 1849

Eladó 1 db 6 HP magánjáró Nicholson-kazán Hofherr-csöplővel, teljes felszereléssel együtt, kitűnő jó karban. Megkeresések: Keltz István kovácsmester, Bezdán. 1853

Telecskán árverés után március 16-án két uri lakásnak megfelelő ház lesz eladva 800 négyszögöl kerttel, ugyancsak 800 négyszögöl üres telek is. Bővebbet Bezdán Jánosnál. 1851

Eladó ház: két szoba, konyha és mellékhelyiséggel. Cim: Il. Senta-ut 66. 1836

KÜLÖNFÉLE

Házasságot csakis jobb körökben, teljes diszkréció mellett közvetítí Közvetítő-iroda Subotica, Agina ulica 11. 1585

Kiadó a Zrinjski trgen egy (suterin) pinchehelyiség, amely üzletnek vagy rakárnak megfelel. Ugyanott eladó egy 2 1/2 HP motor transzmisszióval együtt. Cim: Preradovičeva ul. 4. Telefon 292. 1594

Tavaszi kosztümök, köpenyek és ruhaujdonságaim megérkeztek. Risztics női-szabó. Somborska ulica 1.

Szenved hajhullásban? Fejkorpában? vagy fejeviszketegségben? Tegyen kísérletet a »Nyirfahajvizel« (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Kapható illés-gyógyszertárban, a főpostával szemben.

Gyermekvédelmi naptár minden anyának nélkülözhetetlen. Megrendelhető a Kurir közvkiadónál Subotican, 15 dinárért. 1708

Kissingeni soványító-tabletta ártalmatlan, orvosilag sokszorosan elismert legjobb szer. Kövérség és elzsírosodásnál használata csodás. Ismét kapható a Hercl-drogériában Subotica, Aleksandrova ulica 1. Postán rendeléseket utánvétellel azonnal elintézzünk.

Haskötő, melltartó, nyomorszorító legelegánsabb kivitelben; régi fűzőket divatosra alakítok; haskötőket orvosi rendelésre készítek. Vidéki rendeléseket aznap elkészítek. — Virág Leontin Subotica, Aleksandrova ulica 11. 1833

Érkezett prima méz, ideidalmát jánoskenyér, zsáktételekben kg-onként 6 dinár. Viszontelárusítóknak engedmény. Sava Lausević fűszernagykereskedő Subotica, Tolstojeva ulica 11